

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/205/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215210943
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2215210943.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: T. X., nar. XX.X.XXXX, bytom X., P. W. XX, zastúpeného spoločnosťou: LG Legal, s.r.o., IČO: 47 255 692, so sídlom Bratislava, Seberíniho 9, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 12C/299/2015-104 zo dňa 18.1.2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol, žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 16,33 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 79 ods. 1, § 120 ods. 1, 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že Uznesením Okresného súdu Dunajská Streda č.k. Tp 62/06 zo dňa 31.8.2006 bol žalobca ako obvinený vzatý do väzby (počnúc dňom 28.8.2006) z dôvodu obavy z pokračovania v páchaní obdobnej trestnej činnosti. Z rozhodnutia vyplýva, že proti žalobcovi bolo vznesené obvinenie za prečin poškodzovania cudzej veci, prečin hanobenia národa, rasy a presvedčenia a prečin podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti a v tomto uznesení sú konštatované tri skutky. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/199/2007-233 zo dňa 4.6.2008 bol žalobca ako obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania všetkých troch skutkov a spôsobenia škody vo výške celkom 5.785,20 Sk (pre poškodenie a odcudzenie dopravnej značky). Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/199/2007-313 zo dňa 4.5.2011 bol žalobca spod obžaloby oslobodený. V odôvodnení rozsudku sa okrem iného konštatuje, že aj keď bolo preukázané, že obžalovaný za vinu mu kladené skutky spáchal, nejedná sa o konštatovaný prečin hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo prečin podnecovania k rasovej a etnickej nenávisti pre absenciu priameho úmyslu, ide tu o priestupok. Objektom útoku bola maďarská národnostná menšina, nebola tu však naplnená objektívna stránka prečinu spočívajúca vo verejnosti. Skutky tak nie sú trestnými činmi. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením č. k. 6To/81/2011-326 zo dňa 12.1.2012 zamietol odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd okrem iného konštatoval, že prejavy na internete (prostredníctvom e-mailovej pošty) nie sú verejnou, ale privátnou komunikáciou, jediným usvedčujúcim dôkazom voči obžalovanému ohľadne jeho konkrétnych prejavov na internete je jeho výpoveď a tu ide o dôkaz nezákonný, a teda nepoužiteľný, z dôvodu zásahu príslušníka polície do skutkového deja. Dňa 22.12.2014 žalobca podal žalovanému v podateľni sídla orgánu konajúceho v mene štátu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Podľa pracovného

posudku zamestnávateľa žalobcu vystaveného dňa 5.9.2006 žalobca u dotyčného zamestnávateľa pracoval od marca 2006 v trvalom pracovnom pomere, pridelenú prácu vykonával zodpovedne, včas a dôsledne. V pracovnom kolektíve je obľúbený, ochotný zapojiť sa do pracovných a mimopracovných aktivít. Zamestnávateľ potvrdením zo dňa 13.3.2012 (predloženým žalobcom opakovane v origináli) špecifikoval príjmy žalobcu za obdobie od januára 2006 do februára 2012, pričom za obdobie mesiacov august až november 2006 vykázal nulový príjem žalobcu. Podľa lekárskej správy zo dňa 21.10.2006 bola matka žalobcu diagnostikovaná reakcia na ťažký stres a odporúčaná s poukazom na významnú emočnú záťaž psychiatrická dispenzarizácia, nebol vyjadrený depresívny syndróm ani známky psychotickej poruchy. Podľa správy psychiatra z 17.4.2007 trpí matka žalobcu zmiešanou úzkostnou a depresívnou poruchou. Dokladmi vystavenými advokátom (obhajcom) Mgr. Evou Bognárovou vykázal žalobca vyúčtovanie úkonov právnej služby v období od 7.9.2006 do 31.5.2007 v sume 27.684,50 Sk (918,96 Eur), k tomu predložil doklad o úhrade zálohy vo výške 15.000,- Sk (497,91 Eur) dňa 18.9.2006; v období od 1.1.2008 do 31.12.2008 v sume 22.743 Sk (754,93 Eur), k tomu doklad o úhrade v sume 755,01 Eur dňa 16.1.2009; v období od 1.1.2009 do 12.01.2012 v sume 1.113,78 Eur a k tomu doklad o úhrade vyúčtovanej čiastky zo dňa 26.1.2012. Podľa čestného prehlásenia zo dňa 19.11.2015 vystaveného matkou žalobcu trovy právneho zastúpenia vyúčtované v trestnom konaní zaplatila advokátke práve matka žalovaného a žalobca svojej matke následne nezaplatenú sumu uhradil.

3. Súd právne uzavrel, že predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody v sume 5.274,13 Eur a na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 200.000,- Eur. Majetková škoda a nemajetková ujma mala byť žalobcovi spôsobené nezákonným rozhodnutím, za ktoré dodatočne v priebehu konania označil uznesenie (vydané policajným orgánom) o vznesení obvinenia, hoci v žalobe sa zaoberal a poukazoval na rozhodnutia súdov, tu potom nie je daná pasívna legitimácia orgánu konajúceho v mene štátu (§ 4 ods. 1 písm. b/ zákona), žalovaný sa bránil tým, že v danom prípade v ani jednom z poukazovaných rozhodnutí nedošlo ku konštatovaniu nezákonnosti právoplatného súdneho rozhodnutia. Samotné rozhodnutie súdu o vzatí žalobcu do väzby nemožno považovať za nezákonné rozhodnutie, aj keď v konečnom dôsledku bolo trestné konanie ukončené oslobodením žalobcu (v postavení obvineného/ obžalovaného) spod obžaloby. Konečný výsledok v danom prípade neznamena, že trestné konanie bolo nezákonné (prispel k tomu aj žalobca vlastným priznaním) a že tu neboli dané dôvody väzby. Ani v rozhodnutí odvolacieho súdu (v trestnom konaní) nebolo konštatované nezákonné rozhodnutie, ale nezákonný jeden (síce jediný) dôkaz. V danom prípade nebola preukázaná nezákonnosť rozhodnutia súdu, nebol tak daný základ nároku žalobcu, a preto sa súd výškou uplatneného nároku nezaoberal. Nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je neopodstatnený, preto ho súd zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku žalovanému ako procesne úspešnému účastníkovi (akt. strane) v spore vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, k náhrade si uplatnil hotové výdavky na cestovnom (pri dvoch účastiach na pojednávaní) vo výške 8,87 Eur a 7,46 Eur.

4. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal žalobca prostredníctvom právneho zastúpenia odvolanie, ktorým navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania. Poukázal na odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. c), d), f) Občianskeho súdneho poriadku. Argumentoval tým, že súd prvej inštancie ignoruje, že skutok, ktorý sa mu kládol za vinu nikdy nedosiahol intenzitu trestného činu, čo konštatoval Krajský súd v Trnave v rozhodnutí sp. zn. 6To/8/2011-326 zo dňa 12.1.2012, ktorý nemusel v rozhodnutí uviesť, že väzba bola nezákonná, keď predmetná skutočnosť je úplne zrejmá z toho, že bol spod obžaloby oslobodený. Nestotožňuje sa s odôvodnením, že samotné rozhodnutie súdu jeho o vzatí do väzby nemožno považovať za nezákonné rozhodnutie, i keď v konečnom dôsledku bolo trestné konanie ukončené jeho oslobodením spod obžaloby. Skutočnosť, že na ňom bola väzba vykonaná a následne bol spod obžaloby oslobodený, mu zo zákona a bez akýchkoľvek pochybností zakladá nárok na náhradu škody voči štátu (poukázal na Uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/68/2010 zo dňa 29.2.2012). Až v priebehu konania označil za rozhodnutie na základe, ktorého mu vznikla škoda - Uznesenie Okresného riaditeľstva PU, úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru skráteného vyšetrovania v Dunajskej Stredě č. ORP-1041/OZV-DS-2006 zo dňa 28.8.2006 a nie odsudzujúci rozsudok. Nestotožnil sa s odôvodnením rozsudku, že nie je daná pasívna legitimácia, keďže v prípade, ak mal žalovaný za to, že nebol v celom rozsahu príslušný na prejednanie nároku, bol povinný už jeho žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody v nepríslušnej časti postúpiť príslušnému orgánu (s poukazom na § 4 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu). Žalovaný sa mu k predbežnému prerokovaniu návrhu na prerokovanie jeho nároku nijako nevyjadril. Práve žalovaný je pasívne legitimovaný aj vo vzťahu k

jeho nároku na náhradu škody spôsobenej mu Uznesením o vznesení obvinenia. Súd sa nevysporiadal s otázkou, či v dôsledku porušenia povinnosti žalovaného, je tento napriek tomu pasívne legitimovaný, alebo má byť do konania pribratý na strane žalovaného aj ďalší účastník konania - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, keďže lehota na uplatnenie jeho nároku bola v zmysle § 4 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu zachovaná. Poukázal na porušenie povinnosti súdu riadne zistiť skutkový stav veci, vykonať dokazovanie a starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Súd nepripustil dôkazy ním navrhnuté (výsluch matky žalobcu). Na pojednávaní dňa 9.12.2015 ho súd vypočul, túto skutočnosť v odôvodnení rozsudku nijako nehodnotil, takýmto postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom. Žalovaný na poslednom pojednávaní predložil vo veci 5 stranové vyjadrenie, ktoré mu súd krátkou cestou doručil, a následne súd aj bez jeho vyjadrenia k predmetnému vyjadreniu, rozhodol a žalobu zamietol. Súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s otázkou limitácie náhrady škody vo vzťahu k jeho nároku. Ustanovenie § 17 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu je účinné od 1.1.2013, pričom mu vznikla škoda, ako aj samotný nárok na jej uplatnenie (12.1.2012 právoplatnosť oslobodzujúceho rozsudku) v čase, keď ešte nebolo účinné predmetné ustanovenie zákona. Keďže novela č. 412/2012 zákona o zodpovednosti za škodu neobsahovala intertemporálne ustanovenia, je potrebné uzavrieť, že § 17 ods. 4 v znení po 1.1.2013 sa na neho nevzťahuje.

5. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), b), d), f) OSP, ktorý má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. a), d), g), f) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie vo veci správne rozhodol, ak dospel k záveru, že žalobou uplatnený nárok na majetkovú škodu a nemajetkovú ujmu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je nedôvodný.

8. V posudzovanej veci žalobca žiadal nahradiť škodu spôsobenú mu rozhodnutím orgánu štátu spočívajúcu jednak v „materiálnej škode“ ako i v „nemajetkovej - morálnej“ ujme. Podľa žalobcu k vzniku mu uvedenej ujmy došlo jednak nezákonným rozhodnutím o väzbe (Uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda č. k. Tp/62/06 zo dňa 31.8.2006), ktorú vykonal od 1.4.2009 do 8.6.2010, ako aj nezákonným rozhodnutím, najskôr podľa žalobcu rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/199/2007-233 zo dňa 4.6.2008, neskôr namiesto odsudzujúceho rozsudku (v zmysle podania žalobcu zo dňa 7.1.2016) uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 28.8.2006, keď trestné stíhanie voči nemu, sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/199/2007-313 zo dňa 4.5.2011 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 6To/81/2011-326 zo dňa 12.1.2012.

9. Odškodnenie ako nemajetkovú ujmu žalobca žiadal vo výške 200.000,- Eur z dôvodu zásahu do jeho základných ľudských práv a slobôd, s poukazom na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), majetkovú škodu vo výške 5.274,13 Eur pozostávajúca zo sumy 1.951,72 Eur ako náhrada mzdy za čas strávený vo väzbe - štyri mesiace, zo sumy 36,75 Eur ako úhrada odvodov, ktoré uhradil zamestnávateľovi a zo sumy 3.285,66 Eur ako náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli v súvislosti s konaním, v ktorom mu bola obmedzená osobná sloboda.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 8.6.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie mu sumy 205.274,13 Eur ako náhrady škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím (súdu). Za nezákonné rozhodnutie považoval žalobca v zmysle žaloby zo dňa 4.6.2015 uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. Tp/62/06 zo dňa 31.8.2006 o vzatí do väzby podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď išlo o väzbu, ktorá mala zabrániť tomu, aby ako obvinený pokračoval v trestnej činnosti - opakovaných útokov s rasovým motívom za použitia internetu a násilného poškodzovania majetku obcí, v ktorých väčšinu tvorí obyvateľstvo maďarskej národnosti, ako i rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T199/2007-233 zo dňa 4.6.2008, ktorým bol uznaný za vinného.

11. Z obsahu spisu ďalej vyplynulo i to, že rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/199/2007-233 zo dňa 4.6.2008 bol žalobca uznaný vinný zo spáchania pokračujúceho prečinu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a pokračujúceho prečinu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (z troch skutkov v zmysle znenia rozsudku). Uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 4To/74/2008 zo dňa 14.10.2008 bol rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda (č. k. 1T/199/2007-233 zo dňa 4.6.2008) zrušený a vec vrátená na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/199/2007-313 zo dňa 4.5.2011 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trnave č.k 6To/81/2011-326 zo dňa 12.1.2012 bol žalobca v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby. Z odôvodnenia oslobodzujúceho rozsudku vyplýva, že objektom útoku v danom prípade bola maďarská národnostná menšina, avšak nebola naplnená objektívna stránka prečinu, ktoré spočívala vo verejnosti, keďže odmontovanie fotky nešíril verejne, pričom páchatelom tohto prečinu nemohol byť obžalovaný, keďže nebolo skonkretizované v tejto veci, v akom rozsahu a ktoré vyjadrenia obžalovaný uvádzal, z ktorého dôvodu nebola naplnená subjektívna stránka uvedených prečinov vo forme priameho úmyslu, nakoľko jeho konanie bolo nerozvážne, vykonával ho v rámci anonymnej skupiny diskutujúcej cez portál a nikdy by nebolo došlo k naplneniu obsahu diskusie. Súd preto žalobcu ako obžalovaného spod obžaloby oslobodil, keďže podľa názoru súdu skutky (všetky) nie sú trestnými činmi. Podľa odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu jediným usvedčujúcim dôkazom voči obvinenému ohľadne jeho konkrétnych prejavov na internete má byť jeho výpoveď zo dňa 28.8.2006, kedy bol zadržaný a bolo voči nemu vznesené obvinenie, ktorý dôkaz je nezákonný. V súvislosti so žalobcom označenými nezákonnými rozhodnutiami si tento v konaní uplatňuje náhradu škody vo výške 5.274,13 Eur, ktorá zahŕňa podľa § 18 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu účelné vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a nemajetkovú ujmu v sume 200.000,- Eur v zmysle § 17 ods. 3 uvedeného zákona.

12. Podaním (vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného) zo dňa 7.1.2006 doručeným súdu prvej inštancie dňa 8.1.2006 žalobca označil ako druhé v poradí nezákonné rozhodnutie, od ktorého nezákonnosti odvíja svoj nárok uplatnený v predmetnom spore (prvým je rozhodnutie o jeho vzatí do väzby) uznesenie Okresného riaditeľstva PU, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru skráteného vyšetrovania v Dunajskej Strede č. ORP-1041/OYV-DS-2006 zo dňa 28.8.2006 o vznesení mu obvinenia, a to namiesto v žalobe označeného odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T199/2007-233 zo dňa 4.6.2008.

13. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP. Keďže ale odvolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho podania bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení OSP. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

14. Podľa § 95 ods. 1 OSP, navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní

na pojednávání, na ktorom došlo k zmene (ods. 1) Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia. (ods. 2) O zmene návrhu súd rozhodne spravidla na pojednávání, na ktorom bola zmena navrhnutá. Ak to nie je možné, súd rozhodne do 15 dní od odročenia pojednávania. O zmene návrhu mimo pojednávania súd rozhodne do 60 dní od podania návrhu na zmenu návrhu. (ods. 3)

15. Podľa § 139 CSP, žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

16. Podľa § 140 ods. 2 CSP, zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe.

17. Podľa § 142 CSP, o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne spravidla na pojednávání, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávání, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania.(ods. 1) Uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, doručuje súd subjektom, ak neboli prítomné na pojednávání, na ktorom nastala zmena, do vlastných rúk.(ods. 2)

18. Z dispozičnej zásady ovládajúcej civilné sporové konanie (do 30.6.2016 občianske súdne konanie) vyplýva i to, že žalobu môže meniť výlučne žalobca, ktorý podal žalobu, príp. urobil v prebiehajúcom konaní určitý návrh spojený s požiadavkou, aby o ňom súd rozhodol. Žalovaný môže zmeniť len vzájomnú žalobu, lebo v konaní o nej má právne postavenie žalobcu. Zmena žaloby je podaním vo veci samej, k zmene žaloby môže dôjsť kedykoľvek za konania, dokiaľ nebolo vyhlásené (vydané) rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pretože zmena žaloby nemôže byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, stanoví sa, že k tomuto procesnému úkonu je potrebný súhlas súdu a že súd môže pripustiť zmenu žaloby len vtedy, ak sú splnené stanovené predpoklady. O návrhu na zmenu žaloby rozhoduje súd uznesením, proti ktorému odvolanie nie je prípustné. Z podania žalobcu zo dňa 7.1.2016 (č.l.78 spisu) pritom vyplýva podstatné doplnenie rozhodujúcich skutočností v žalobe, keďže žalobca sa v tomto podaní jednoznačne vyjadril, že ako druhé v poradí nezákonné rozhodnutie, od ktorého nezákonnosti odvíja svoj nárok uplatnený v predmetnom spore (prvým je rozhodnutie o jeho vzatí do väzby) ďalej považuje uznesenie Okresného riaditeľstva PU, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru skráteneho vyšetrovania v Dunajskej Strede č. ORP-1041/OYV-DS-2006 zo dňa 28.8.2006 o vznesení mu obvinenia a to namiesto v žalobe označeného odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T199/2007-233 zo dňa 4.6.2008. Takéto podanie je potom potrebné považovať za zmenu žalobnej žiadosti, ktorá síce nespočíva v zmene kvantitatívnej stránky žaloby, keďže žalobca požaduje to isté plnenie ako pôvodne (spolu sumu 205.274,13 Eur), ale v zmene skutkových okolností, čo potom mení i skutkový stav veci, keďže žalobca namiesto pôvodne označeného odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T199/2007-233 zo dňa 4.6.2008 (podľa žaloby druhé nezákonné rozhodnutie), označil ako nezákonné uznesenie Okresného riaditeľstva PU, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru skráteneho vyšetrovania v Dunajskej Strede č. ORP-1041/OYV-DS-2006 zo dňa 28.8.2006 o vznesení obvinenia, od nezákonnosti ktorého odvíja nárok na zaplatenie náhrady škody aj nemajetkovej ujmy vyčíslené v zmysle žaloby, popri už žalobou označenom nezákonom rozhodnutí o väzbe (uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. Tp/62/06 zo dňa 31.8.2006). Keďže potom, ako už bolo konštatované, pričom to už zo súčasnej procesnoprávnej úpravy vyplýva jednoznačne (cit. § 140 ods. 2), za zmenu žaloby treba považovať aj procesný úkon, ktorým žalobca, hoci požaduje rovnaké plnenie, tak následne činí na základe iných skutočností než tých, ktoré uviedol v žalobe, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa s touto zmenou žaloby (vyjadrenou v podaní zo dňa 7.1.2016) kvalifikovane procesnoprávne vysporiadať, len konštatácia tejto skutočnosti v odôvodnení napadnutého rozsudku je nepostačujúca. (pozri i rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. IM Obdo V19/2007 zo dňa 31.7.2008).

19. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v danom konaní mal právo meniť žalobu a bolo povinnosťou súdu o zmene žaloby rozhodnúť.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

22. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

23. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

24. Porušením práva na spravodlivý proces je možné podľa odvolacieho súdu chápať i taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd strane znemožní realizáciu tých práv, ktoré jej priznával Občiansky súdny poriadok, teraz už Civilný procesný poriadok za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými predpismi.

25. S poukazom na uvedené je potom nesporné, že prvoinštančný súd napriek tomu, že procesný úkon žalobcu na zmenu žaloby mu bol preukázateľne doručený pred súdnym pojednávaním, na ktorom bol vyhlásený preskúmaný rozsudok vo veci samej, rozhodol bez toho, aby rešpektoval tento dispozitívny úkon žalobcu a v súlade s cit. ust. § 95 OSP o ňom rozhodol, porušil zákonom dané procesné práva žalobcu. V dôsledku tomu odvolaciu súdu neostávalo nič iné, než tento rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) OSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Aj keď s ohľadom na vytýkanú vadu konania by bolo nadbytočné (predčasné) zaoberať sa ďalším, odvolací súd považuje na účelné a vhodné pre ďalší priebeh konania uviesť ešte nasledovné:

27. V zmysle § 3 Zákona o zodpovednosti za škodu, základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí vychádzať iba z jeho jazykového znenia, teda z doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnuté uplatniť výklad systematický a teleologický. Z hľadiska teleologického výkladu vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade uvedených noriem ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle § 46 ods. 3 Ústavy SR, nemožno lipnúť na formálnom zrušení - zmene tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky treba vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, má zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu, došlo pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, rovnaké následky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania, ako logicky i oslobodenie spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že sa stal skutok a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania, resp. o oslobodení spod obžaloby sa trestné konanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, čo zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priam zasiahli do základných práv jednotlivca. Štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa napokon ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (porovnaj mutatis mutandis rozsudok NS SR sp. zn. 4MCdo 15/2009, obdobne 3Cdo 194/2010 i 1Cdo 64/2008 a ďalšie).

28. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona o zodpovednosti

za škodu (č. 514/2003 Z.z.) a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. Doterajšia súdna judikatúra konštantne dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi, bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastavenie trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody sa potom posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. S poukazom na uvedenú konštantnú judikatúru odvolací súd uzatvára, že právoplatné rozhodnutie súdu o oslobodení žalobcu spod obžaloby má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, v dôsledku čoho boli splnené zákonné podmienky pre vznik nároku žalobcu na náhradu predmetnej škody.

29. Odvolací súd poukazuje aj na judikát R 35/1991, v zmysle ktorého, ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby má zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Toto právo nemá iba ten, kto si obvinenie zaviniť sám a ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin zodpovedný, alebo že mu bola udelená milosť, alebo že trestný čin bol amnestovaný.

30. Predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú v zákone o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v ustanovení § 8 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu, t.j., že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Tu potom oslobodenie spod obžaloby. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona o zodpovednosti za škodu, je kumulatívnou podmienkou súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6 (in concreto zavinenie väzby). Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona o zodpovednosti za škodu (zavinenie väzby, zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený, alebo oslobodenie spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná), nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu (uznesenie ÚS SR, I. ÚS 444/2012 zo dňa 3.10.2012).

31. Z uvedeného je potom nesporné, že prvý predpoklad vzniku nároku žalobcu na náhradu škody, konkrétne oslobodenie spod obžaloby, v danom prípade daný je. Súd prvej inštancie sa ale musí ďalej zaoberať i tým, či tu nenastala niektorá zo zákona predpokladaná negatívna skutočnosť, ktorá by zabránila vzniku nároku (tu potom možné zavinenie si väzby). Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon o zodpovednosti za škodu bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Súdy pri rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania, vychádzajúc z ktorého im prislúcha urobiť právny záver o zavinení resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody.

32. V súvislosti s uvedenou právnou problematikou dáva odvolací súd do pozornosti rozsiahlu rozhodovaciu prax súdov, s ktorou je vhodné oboznámiť sa súdom prvej inštancie.

33. V otázke skúmania danosti príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou odvolací súd uvádza, že atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) sa v právnej teórii definuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi

porušením povinnosti a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva, zodpovednosť nemožnorobiť závislou na neobmedzenej kauzalite.

34. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba preto škodu „izolovať“ od všeobecných súvislostí a skúmať len to, ktorá príčina ju vyvolala, pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku (porovnaj R 21/1992). Pre záver o existencii príčinnej súvislosti nestačí pravdepodobnosť, príčinná súvislosť musí byť vždy s istotou preukázaná (bezpečne zistená), pričom dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného.

35. Povinnosťou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude opätovne vec prejednať za stavu dodržania postupu opísaného vyššie, v ktorom odstráni procesné pochybenie, ktorého nedostatok spôsobil aj nutnosť zrušenia jeho rozsudku, a to už podľa aktuálne účinného CSP (zmena žaloby - § 139 a nasl.), teda rozhodne o zmene žaloby, následne znova posúdi žalobou uplatnený nárok vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania (po oboznámení sa s obsahom trestného spisu), ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s § 191 CSP a potom vo veci znova rozhodne, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdi z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, pričom rozhodnutie náležite odôvodni v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

36. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

37. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).